

Oglas, pripremlana itd.
kaj i raznjava se na temelju
činjenika ili po dogovoru.
vci za predhodnje opštine id.
iju se neputno ili polof-
com post. Stedionice u Beču
i administraciju liste u Puli
od narutbe valja točno oz-
dati ime, prezime i najbolju
pošt predhodnika.
o list na vreme ne primi,
ta to javi odpravnitvenu u
orenju pisma, za koji se
plaća poština, ako se izrava
napiše „Reklamacija“.
kovnog računa br. 847-849.
Telefona tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a neologe sve pokvarili“. Narodna poslovica.

Izlaže svakog utorka i petka
6 putaka.
Nedjeljni dopis se ne vraćaju,
ne podpisani neštašuju, a
nefrankirani neprimaju.
Preplaća sa poštarnom stoj: 12 K u obče, 6 K u seljaku
ili K 6-7, odr. K 3-4 na godinu
pol godine.
Izvan carevine više poštarnina.
Plata i utrošak se u Puli.
Pojedini broj stoji 10 h., zao-
stali 20 h. koli u Puli, toli
izvan iste.
Uredništvo i uprava nalaze se
u „Tiskari J. Krmotić i dr.“
(Via Sissano), kamo neka se
naslovjuju sva pisma i pred-
plate.

Odgovorni urednik i izdavatelj Josip Hain. — U nakladi tiskare J. Krmotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Glavna skupština

Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru.

Kako juž. javljam, prošloga četvrtka ne 12. t. m. obdržavala se je u Opatiji IX. godišnja glavna skupština „Družbe sv. Cirila i Metoda“ za Istru.

Vedan dan prije nadlošo je gostova iz malih mesta Istra, a većina ih prisjedela u četvrtak u jutro, što parobrodi, što veljeznicami iz Rijeka, Sušaka, Trsat, Dalmacije, Trsta, sa istarskog kopna, sa kvarnerskih otoka, t. j. sa Krka, Lošinja i Cresa.

S v. m. i. s.

U urećen sat sakupilo se je množtvo ljudi i prijatelja naše „Družbe“ sa ravnateljstvom i većinom nadzornog odbora na čelu u crkvi sv. Jakova u Opatiji. Iz Voloskoga i Opatije došla školska djeca družinskih škola sa učiteljstvom k. sv. misi. Crkva bijaše puna pobožnog občinstva, koje se je došlo pomoliti našim apostolom i za daljnju njihovu preporuku i zaštitu pred priestoljem Svetišnjega.

Sv. misu čitao je velež. g. Fran Ryšlavý, župnik iz Muna, a na koru pjevalo je kao obitno krasno mješoviti zbor dičnog tamoznjeg „Lovora“ hrvatsku misu.

Po sv. misi razidjoše se gostovi i domaći svaki po svojem poslu, občav sastali se opet il kod skupnog objeda ili kod skupštine.

Skupni objed.

U 12 sati sastala se većina izvanjskih gostova te članovi ravnateljstva, više gospodja i gospodica u krasno uređenoj dvorani „Velikog Hotela“ na skupni objed. Hrana bijaše vrlo tečna a piće ukušno, te u tuj pozabavili gostovi skoro do 3 sata i veselom razgovoru — sve dole, dok im je bilo poći u prostorje rodojubne „Zore“, gdje se je imalo obdržavali glavnu skupštinu.

Glavna skupština.

Prostranu dvoranu „Zore“ napuniše brzo članovi ili odaslanici družinskih po-družnica do zadnjeg kutića. Mnogi ostale pred vratili ili postavile se izpod prozora, odakle su mogli bar čuti što se u dvorani govor. U dvoranu izticao se osobito naš krasni spol; liepa bijaše tuj naime kita rodojubnih naših gospodja i milovidnih gospodjica. Bijaše tuj i većina narodnih zastupnika, odvjetnika, trgovaca, načelnika itd. itd. iz raznih strana Istra.

I. Družbin predsjednik, g. prof. Vjekoslav Spinčić je otvorio skupštinu ustaviv kako broj prisutnih nadmašuje na daleko potrebiti broj za zakonito obdržavanje glavne skupštine. Pozdravlja najsrdačnije sve nadlošo, koji dokazuju tim, da shvaćaju važnost i veliku zadaću našega družstva.

Sjeti se zatim družvenog pokrovitelja, koji je, dok je mogao, vaza biću među nama na skupštini, a sada zadražan godinama morao je izostati. Predloži da se pokrovitelju, dičnomu starinu dru. Dinku Viteziću odaslanje brzjavni pozdrav sa skupštine. (Predlog bijaše primljen uz burno klanjanje: živio Vitezić!)

Zatim predstavi zastupnika kojarka oblasti nadoknadesara g. dra Murata, zastupnika štampe gg. Supila (Novi List) i Rubinića (Nar. List*) i Mandića (Naša Sloga), koje pozdrave također živahnog skupština.

Skupštini izruča razne pozdrave naši rođoljubi, kaže dr. Laginje, koga je dužnost zvala drugamo, velež. gg. Ptašinskog, Grunta, Andrijića, Stefanutti, dra. Antondića, Katalinić-Jeretova, akad. družtva „Slobode“ iz Graca i drugih.

Ispričava ravnateljstvo, što nije moglo prije sazvati glavnu skupštinu, stavi na glasovanje predlog, da se proglaši današnju skupštinu zakonitom, što bijaše jedno-glasno prihvaćeno.

Zatim reče predsjednik, da obstaje i danas oni razlozi, koji su u život dozvali našu „Družbu“, te imade veoma malo nadje, da bi ti razlozi do malo prestali. Naši krvni protivnici rade sve to češće oko raznarođenja naše djeće, a oni koji bi tomu mogli i moralni na put stati ustrojenjem hrvatskih pučkih škola, nećene nista, ili ako što čine, nećene nema na korist.

Nije dosta, što nam domaći dušmani rade o glavi, već im u tom pomaže i zloglasno talijansko družtvo „Dante Alighieri“ u Italiji. Progrovorib obošnjo u pogibeljnom djelovanju ovoga zlosretnoga družtva, o načinu i sredstvih njegovih — reče, da je ravnateljstvo „Družbe“ svim zakonitimi i dopustenimi sredstvima uzastojalo, da suzbije paklenku navalu togu družtva na najveće blago naše, na našu drobnu dje-ćicu.

Predsjednik se zahvaljuje svojim dru-govom u ravnateljstvu, osobito gg. tajniku i blagajniku, koji su požrtvovno i nesrećno djelovali na korist našeg družtva.

Nakon toga spomenu predsjednik le-tinicice što je ravnateljstvo tečajem minute godine učinilo za promicanje našegu škol-

stva; spomenu novoustrojene škole, na-vezane glavne družbine dobročinitelje, družtva i pojedince; i izlakne korist družinskih ži-gica dotaknuv se mimogred i boja proti tim žigicama; konačno spomenu sa veseljem, kako je „Družba“ poslednje godine i ma-terijalno i povećano napredovala te se zahvali-va svi i svakomu, koji su iole tomu pri-pomogli i preporučili svima, da ulože i u buduće sve sile na korist plemenitog po-duzeća, da konačno oslobođimo naš narod Istru na korist ciełokupne domovine Hrvatske. (Skupštinar pozdravise burnim odobravanjem krasan i obisiran govor predsjednikov, kličuć mu zanosno: Živio Spinčić.)

II. Točka dnevnoga reda:

Citanje zapisnika prošle glavne skupštine odpalna je na predlog dr. Červara, jer je imao svaki skupštinar u ruci već tiskani izvještaj.

III. Izvještaj tajnika.

Na poziv predsjednika stade čitati vrlo obšifri i krasno sastavljeni izvještaj o djelovanju ravnateljstva tečajem družtva u godine 1901. velezaslužni tajnik g. Viktor Gax-E-min. Iz toga izvještaja podajemo ovde za sada samo glavnije

točke. Na uvodu izriče tajnik, da se može „Družba“ s ponosom obazreti na minulu godinu, koja bijaše u svakom pogledu plodnija nego li ijedna dosadašnja.

Tajnik kaže nadalje, da je razdzielio svoj izvještaj na dva diela, t. j. na izvor iz kojega crpi druživo sredstva za blago-tvorno svoje djelovanje i na poslovanje druživenog ravnateljstva.

Zatim govori o podružnicama, o njihovom broju, zadatku i djelovanju; spo-mjine prihod od družinskih žigica, koje su pojestište; dotaknu se i on boja proti tim žigicama; navadja i druge izvore pri-hodu kao papiric za cigarete, cikoriju, žljivočicu.

Osobito toplo sjeti se tajnik hrvatskog novinstva, koje je uztrajno i požrtvovno sakupljalo prinose za „Družbu“; navadju imena tih listova i iznos, što ga pojedini skupište; pohvali osobito zagrebački „Obzor“ i riečki „Novi List“.

Zatim spomeni smrtni i žive dobročinitelje naše „Družbe“, medju prvimi izlaknu napeose pok. Kundeka, Močiboba, Kvarternik Katučić, Sodića i udovo Žigulić; medju posljednjim gg. biskupu Gugliću, Sl. Dragiću, D. Politeu, dr. B. Vin-koviću, R. Katalinić-Jeretova itd.

Nakon toga predje na izvještivanje o ustrojenju novih škola, o popunjenu bivših, o škol. zabavštih i o daljnjih osnovah ravnateljstva, te zaključi poletnim pozivom na sve one, kojim je stalo da spasimo hrvatsku djecu od talijanske ne-mani. (Dugotrajno pleskanje i odobravanje popratilo je ovaj krasni izvještaj, kojega teme donijeli naknadno u cijelosti.)

IV. Izvještaj blagajnika.

„Družbin“ blagajnik g. dr. Niko Fabianić reče, da neima šta da kaže u uvodu svom izvještaju već hoće, da izvesti skupštine suhim brojkam o do-bodku i potrošku naše „Družbe“, te će kod pojedinih stavaka podati potrebita razjašnjenja.

„Družba“ je primila tečajem minute godine od temeljiteljnih članova K 1350; redoviti i izvanredni prihodi podružnica iznose K 5205-12; darovi, zapisi, prihodi izvan podružnica, i sabrano putem novinstva iznosi K 28.618-55. Spominje po-mjence sve veće svote i darovatelje. Na-vadju prinos u novinam. Record u sabi-ranju za g. 1901. postigao je, veli, riečki „Novi List“, koji je poslao 5285 kruna i 61 h. (Pljeskanje i klanjanje „Novom Listu“). Nabralja ostale novine i od njih poslane svote. Od „Obzora“ do najmanje pokra-jinskog listića svi su, bez razlike strankaka, „Družbi“ prijazni. Cisti prihod za god. 1901. iznosi K 35.173-67. Ovdje nisu ubrojeni prihodi i razhodi podružnice u Puli, koja još nije poslala svoje račune, pak se izvješće čini sa ovom iznimkom. Ali to će doći kasnije u štampano izvještje.

Razhod je bio slijedeći: Upravni troškovi K 1135; raznovrste podpore u novcu, odjelu, knjigah K 3225; školska poduka K 12.717-62; gradnje i popravci K 22.608-19.

Nekretnine „Družbe“ vredile su kon-cem g. 1901. K 87.355-84. Ukupni imetak „Družbe“ iznosi je g. 1900. K 110.237-35. „Družbe“ iznosi je g. 1901. K 124.788-91, te je po tom podjedno ovde za sada samo glavnije

narasa za K 14.541-56, a to prikazuje, da „Družba“ u svakom pogledu postojano napreduje. — Ovo izvještje bilo je saslušano sa velikim zadovoljstvom i primljeno jednoglasno, uz zasluzeno priznanje dra. Niku Fabianiću za njegov neumorni rad.

U ime nadzornoga odbora izvesti član g. Kazimir Jelušić, načelnik kraljevskog, da su računi pregledani i u podpunom redu pronadjeni, te predloži, da se dade ravnateljstvu absolutiraj i da mu se u zapisniku izrazi zahvala. Oba predloga prihvati skupština živahnim odobravanjem.

V. Možebtni predlozi.

Kod ove točke stavili su gg. Mikša, Iskra i dr. Črvor nekoje predloge i savjetje o kojih se je kratko razpravljalo i koji bijahu izruci ravnateljstvu na pre-tres i eventualno na uvaženje.

Pošto bijaše tako izcrpljen dnevni red, dignu se predsjednik, da se još jednom zahvali skupštinarom. Prošli smo — reče — nekoliko dijelova svečanosti — kaže svečanost, jer su skupštine naše „Družbe“ punim pravom smatrane narodnom svečanost. Započeli smo sa službom božjom u crkvi; koju je sluzio velež. g. Ryšlavý i kod koje je krasno pjevalo naš dični „Lovor“. I g. župniku i gg. pjevačem i pjevačicama najsrdačnija za to hvala.

Prošli smo i sve točke dnevnoga reda današnje skupštine. Sve smo razpravili mirno, triezno i ozbiljno. I na tom raz-pravljivanju svim Vam prisutnim iskrema moja zahvala.

Danas ćemo se još sastati, i to večeras na zabavu velezaslužnog našeg „Lovora“, kamo Vas sve prijateljski pozivljem. Međutim zahvaljujem se još jednom svim Vama i molim Vas vruće, da se svuda i vazda toplo zauzimljite za našu plemenitu „Družbu“. Svi prisutni — osobito velevredni načelnik g. dr. Stanger, i svih odsutni dobročinitelji i prijatelji naše „Družbe“ i naše slike stvari neka su mi sto srdačnije pozdravljeni! Živili svi i žive sve! (Dugotrajno pleskanje i klanjanje: živio predsjednik! živio Spinčić!)

Zabava „Lovora“.

Čim se je zamračilo počelo je ob-dinstvo vrtiti u istu dvoranu, gdje bijaše prije obdržavana skupština. Izvanjskih go-stova i domaćeg občinstva sakupi se do malo toliko, da su mnogi morali ostati vani ili stiskati se u pokrajnjih prostorijah. U dvorani za zabavu sjedilo je občinstvo uz stolove, radi česa i bijaše zabava mnogo živahnija.

Tamburaški zbor „Lovora“ otvorili za-bavu pod vištim ravnanjem neumornog zborovodje g. A. Gervaisa sa Brožovom „Danicom“, te ju odigra tako točno i krasno, da je morao nadodati jedan novi komad. Pjevački zbor odigrajeo je također točno Nedvedov „Mili kraj“, pak izmenice tam-buraški zbor Eisenhutovu „Mazurku“, pa opet pjevački zbor Volarjev „Slovenski svet“, te si krasan*, te tamburaški zbor Gervaisov „Prvi cjevor“ i konačno pjevački zbor Zajčevu „Zrinsko-Frankopanku“. Sve točke ili se moralno opetovati ili nove nadodati. Osobito se svidjalo krasne na-

rodne pjesme prateće tamburicom. Sutijano bi bilo i kazati, da je razdragoano občinstvo, burno povlađivalo koli pjevačem toli tamburašem.

Zao nam je bilo, što nismo ovaj put imali prilike i sreće, da vidimo i čujemo i da se nasladjujemo sladkim glasovi i miluzovčim udarci na tamburah rodoljubnih i krasnih naših mladih Opatija.

Druži dio programa sadržavao je saloigra u jednom činu „Zaboravljeni kisobran“. Njemački je to komad o nepoznatog nam piscu i da pravo kažemo od nevelike cene. Gg. predstavljali, a osobito dražestna gđica Jurković učinili su sve moguće, da što bolje nezahvalne svoje uloge odigraju. Čast i hvala im, svima, osobito rečenoj gospodjici i g. Rubiniću, koji je izazvao svojim toplim prikazivanja buru smieha.

Nakon predstave tekla je i nadalje zabava u dvorani, gdje se je „Družbin“ predsjednik zahvalio svima, koji su tvrdo dobro uspijeli zabavu priredili; zahvalio se nadalje prisutnoum občinstvu i svim onim, koji rade bilo gdje i bilo kako na korist i na prospjeh naše plemenite „Družbe“. Kao po pol noći nastaje se poslednji gostovi — svi veseli i zadovoljni sto su toli krasno sproveli onu večer.

Iz carevinskog vjeća.

Beč, 14. juna 1902.

Od srede dne 4. do utorka dne 10. t. mj. nije zastupnička kuća imala sjednicu. To doba su delegacije dokončale svoj posao. Iz njih preostaje zabilježiti, da su kod proračuna c. i kr. mornarice govorili Hrvat Vuković i Čeh Kaftan. Čekat ću, da bud kako dobijem odnosne stenografske zapisnike, pak da po njih izvestim o stvarih koje se jako tiču nas Hrvata, kao onih koji davaju glavnu silu našoj mornarici.

Medutim eto me da koju rečem iz carevinskog vjeća.

Parlamentarni poslovizapinju.

Odkad je svršila razprava proračuna za tekuću godinu, otdat zapinju poslovi u zastupničkoj kući. Odmah iz svršene te razprave, oglasili su se Česi. Pripustili su razpravu proračuna, da pak odmah iz nje izjave da nepriguštuju dalnjega rada, dok njim se neda bar jamstvo, da će se naskoro urediti jezikovni odnosa u pokrajini česke krune.

U prvom redu odlučili su, da će obstruirati proli zakonskoj osnovi o uvedenju poreza na vozne željezničke karte. Nisu njoj načelno protivni, nego hoće da budu stalni kamo će odnosne milijune potrošiti; i hoće da obstruiraju, dok njim se ne zadovolji. Svi sirienski glasovi u novinah, plaćenik u vladi, svi dogovori i negotovani Koerbera, svi naprezaji drugih stranaka nisu prvi dana tjeđna ništa pomogli. Česi su ponovno odustali, da će onu osnovu obstruirati. Ministar za Cesku dr. Rezek, posrednik između vlade i mlađodetskoga kluba, bio se je odaljio iz Beča, kad je stalno svoju rekao, i čekao. Čuvi, da neima spraznuka izmed vlade i českoga kluba, da je svoju dimisiju, to jest molio je Njegovo Veličanstvo da ga digne sa ministarske časti. Molba je već kod Njegova Veličanstva, ali još nije rješena i nezna se, da li će biti prihvjeta ili ne, odvisno je o tom, da li se dosegne sporazumak između Čeha i vlade. Medutim su Česi prijavili deset prečasnih predloga za slučaj da imadu obstruirati.

* * *

Nego njima nebi ni trebalo da obstruiraju, jer su to čimili sa svoje strane Svenjemci i razni drugi. Svenjemci podali su množinu prečasnih predloga. Postavili su ih, jer neće da se redovito razpravlja, dok nebuđu stalni, da će biti zakonska osnova o trgovini na termine prihvjeta

od gospodske kuće onako, kako ju je prihvatala zastupnička kuća. Osim toga oni su proti državnoj podrpsi dunavskom parobrodarskom društvu, dokim bi voda mješala da se i dolina zakonika osnova već sada razpravi. Oba odnosa prednja predloga bila su zaboracena.

Kod drugoga od ovih predloga govorio je zastupnik Berger žestoko proti pokvarjenosti, koja vlada kod rečenoga društva. Izjavio je pri tom da društvo vladaju poglavito Njemači. Naglašavao je također, kako vlada kvari javnost tim, što podupuje novine, kačoši ih pr. židovsko-liberalnu „Neue Freie Presse“, koja da dobiva od vlade 8000 kruna, i Ost-Deutsche Rundschau, Wolfso list, sa 1000-kruna.

Burne sjednice.

Utorak, sreda i četvrtak bilo je u zastupničkoj kući upravo burnih sjednica. Ponekle kod spomenutih predloga Svenjemaca. Ponjekle kod predloga zastupnika Breitera i Dašinskega, obojice Poljaka, prvoga divljaka, drugoga socijalnoga demokrata, i to radi nesreće u rudokopih kod Borišlava, gdje je 17 radnika ubito, a više njih ranjeno. Najviše buke i više bilo je kod interpelacije češkoga narodnoga socijalista Klofača. Pruski sabor odlučio je 250 milijuna maraka za ponajčešnje Poljaka u Pruskoj. Pruski kralj i njemački car Vilim II. govorio je kod njegove svečnosti u Marienburgu govor naperao proti Poljakom, i u svrjenjemackom duhu. Klofač je postavio interpelaciju na ministara-predsjednika, u kojoj zahtjeva da preuzme odlučne korake obzirom na govor cara Vilima. Ujedno je zahtjevao od predsjednika zastupničke kuće, da čini da ministar-predsjednik odgovori odmah na tu interpelaciju. Obrazlažao taj zahtjev, rekao je vrlo žestokih proti govoru cara Vilima. Ovaj da se je otvoreno postavio svojim govorom na čelo svrjenjemacko propagande; da se razkrinkao ne samo kao fanatican pangerman našljabiči vrsti, nego također kao osoba bez-najelementarnijeg takta.

Govorec na onaj način, da je bio bezobziran naprama visokom austrijskomu dočestovanstveniku, koji bijaše prisutan onoj slavnosti. Nadalje da je dražio Njemečevan njemačkog carstva na boj proti Slavenom. To da prelazi svaku mjeru i oslobođava od svakoga obzira. Austrijska vlada da je primorana radi nemjemačkih naroda u monarhiji i radi svoga ugleda prosvjedovali našodljenje proti postupanju njemačkoga cara. U vreme što je Klofač govorio, opominjao ga je predsjednik više puta, il Klofač nije htio odustati. Najzad mu je predsjednik uzeo rječ. Već među govorom dobacivali su si Svenjemci i radikalni Česi najkupnijih. Poslije oduzete rječi Klofača, bilo je toga i više. Ti Česi vikali su na adresu njemačkoga cara, Svenjemci su ga branili. Kad je predsjednik Čeu gromoviti: „Dolje s Hohenzollernom!“ to je pruska i njemačka vladajuća kuća — pobjegnuto je kao obsegnut, te je tako sjednica od utorka svršila. Slijedeća od srede počela je tim istim predmetom. Predsjednik požalio je što svega nije čuo, i u običe što se je onako govorilo. Ministar-predsjednik je izjavio, da odvraća zaštujući rječi Klofačeve. Vlada mora s biti svjestna posljedica, koje bi one rječi mogli imati za državu. Važa užeti u obzir, da se je govorilo o vladaru, koj je vječan saveznik od monarhije otkad je nastupio vlast. Konačno je izjavio da neodgovara na interpelaciju Klofačevu. („Edinost“ opaža na to, da je ministar-predsjednik mogao odgovoriti tako samo s toga, što je car Vilim nanesao krvicu samo Poljaku i u oblicu Slavenom, i što je on, Koerber, član istoga njemačkoga naroda, kojega je cesar Vilim u Marienburgu proslavlja. Op. ur.) Kod razvratne prečasnog predloga Klofača glede njekoga odprtina, koja kočiša nađivojode Franu Ferdianda, napao je Klofač ministra-predsjednika, što im nije odgovorio na prije spomenuto interpelaciju.

* * *

Za bolju prodaju vina. Član Fr. Giacomo prigovori predsjedništvu radi toga, što je zaemarišta promicati, prodaju domaćeg vina. Spominje kako je prošle godine obilato rđilo grožđje, te se je grožđe i vino prodavalo izpod cene. On je želio, obzirom na to, da bi se bilo u shodno doba stzvalo vinogradare, da se posavjetuju (kako da se razpala unosno obilati) tej proizvod. Svi se zauzeće — jedino mi ne. Navadja razne reči — jedino mi ne. Navadja razne primjere kako se drugi zauzeće.

Član Tromba uvidja također potrebu, da se usavrši priprava vina i da se providi za bolju prodaju, te zagovara radi menutu interpelaciju.

Mirnije razprave.

Već četvrtak temelj prednica javio je predsjednik, da se je odlučila razprava o svim predlogi predloženim, osim jednoga, koga se je brzo razpravio. Poteli su daleko hipot oružje i Česi i Svenjemci. Razpravilo se je pak zakonske omove o povisjenju mirnovina njihovih državnih dijnovnika.

Novi tiskovni zakon.

Ministar predsjednik predložio je zakonsku osnovu, kojom se promjenjuje tiskovni zakon. Ustanove njegove su slobodnije, kačoši se dozadaju. Omjerišati će se samovoljno zaplenjivanje novina. Uvrlede poštenja, pocinjene novinama, bit će užeće poročiti i izričene redovitim sudovom.

Za podporu tučom potučenim.

Bio je postavljen presan predlog, kojim se poziva c. kr. vlada, da bbezodno vlačno priskoći izdvojeno u počin stanovnikom poreznih občina Podbrze, Sabotje, Starađ, Študēbora, Pavlica, Račice u mjestnoj občini Podgrad, i Brdo u mjestnoj občini Jelšane, silno oštećenim tučom dne 3. i pak poplavom dne 10. tek. mj.

Bura je utišala.

Bura, koja je prietila u parlamentu utorak, sreda i diejomice četvrtak, počela je jenjavati ovoga dana, i danas subotu za sada već posve utišana.

Razpravilo se je i prihvatiло zakonske osnove o odpisivanju zemljistoga poreza prilikom elementarnih nezgoda; glede radnika na željeznicu; glede radnika kod državnih poduzeća. Potela je razprava glede poreza za željezničke vozne karte.

To je najbolji znak, da je Koerberova vlada popustila zahtjevom Čeha. Dala njim je zadovoljavajućih izjave također u jezikovnom pitanju.

I gospodska kuća radi, da nezaostane za zastupničkom. Jedna i druga rješavaju ovih dana dosta zoatnih zakonskih osnova, u prilog nižim slojevom.

Glavna skupština zemaljskog kulturnoga vjeća za Istru, obdržavana dne 18. aprila 1902.

(Konačno)

„O nabavi bikova.“ Član Gerosa reče, da je čuo kako se škrtari sa novcem, kod nabave bikova pak se boji, da će se po dijeti narodu loše bikove.

Predsjednik odgovara, da nije očekivao ovakva prigovora, osobito što se tice bikova za radnju.

Tajnik odvraća, da se je moglo prošle godine radi nestasice krme nabaviti jedino bikova.

Član dr. Venier primjećuje, da je, i on čuo pritužba proti poslednjim bikovom, nu drži, da je tomu krivo pomanjkanje krme i velik broj nabavljениh bikova, između narod u kojih je moglo biti i lošijih.

Član Mlrač kaže, da je već odavna očekan Krasu bik Oberinthal-ske pasmine; prepričan, da se to očekanje izpunji, jer su tamno bez bikova.

Predsjednik odgovara, da će se obećanje izpuniti, što se do sada nije moglo, jer da će se istodobno nabaviti više goveda za mleku.

„Za bolju prodaju vina.“ Član Fr. Giacomo prigovori predsjedništvu radi toga, što je zaemarišta promicati, prodaju domaćeg vina. Spominje kako je prošle godine obilato rđilo grožđje, te se je grožđe i vino prodavalo izpod cene. On je želio, obzirom na to, da bi se bilo u shodno doba stzvalo vinogradare, da se posavjetuju (kako da se razpala unosno obilati) tej proizvod. Svi se zauzeće — jedino mi ne. Navadja razne primjere kako se drugi zauzeće.

Član Tromba uvidja također potrebu, da se usavrši priprava vina i da se providi za bolju prodaju, te zagovara radi menutu interpelaciju.

toga ustrojstvo družvenih konoba i sazov vinogradara.

Predsjednik se opravdava tim, što razvredjuje ono, što se je učinilo u govoru.

Što se tice djelovanja gospodarskog vjeća glede prodaje vina, kaže; da su obdržavani njegovim načinjem dva Kongresa pojedinika u Trstu; da bijaju obdržavani pokusi sa vinom i da je on sudjelovao kod vinskih izložbi također u izložbi. On krivi same vinogradare, koji da su nemarni. Obilato vina prošle godine da je otvorila domaćemu vinu opet tržište u Trstu radi nizkih ciena. Sve vinorodne zemlje tuže se na lošu prodaju radi obilnog proizvoda. On se zanima za ovo pitanje, te misli, da bi valjalo dokumenti potrosarinu na vino. Končno pozove Fragiocoma neka sazove Kongres vinogradara.

Za osiguranje životinja.“ Predloživ skupšinski osnovi pravila za osiguranje životinja, prihvati predsjednik, da bijaše ta osnova podastra zem. odboru, da ju izriči zem. saboru. Radi njezine važnosti, i pošto će se sabor kašno sastati, biti će ta osnova prihvćena svim občinam, da se izjave o toj osnovi, pak da konačno o njoj odluci stalni odbor.

„Skupne nabave.“ Što se tice pravila odbora za skupne nabave gospodarskih predmeta, prihvati predsjednik, da je stalni odbor dan prije dodao još jedan paragraf pravilom, na temelju kojega je odbor za nabave dužan izvještavati stalni odbor o svojem djelovanju.

„Proračun erarski i zemaljskih zadržava za 1903.“

Predsjednik pročita proračun za god. 1903. izmeđe pojedine stavke i svole, koje se imade tražiti od vlade i od zemaljskoga odbora, kao što je to ustanovio dan prije stalni odbor.

Traži se od vlade svolu od 51.100 kruna za: za kolarske izložbe, za izvanrednu izložbu goveda u Podgradu; za nabavu krava i bikova; za uništenje filosere i drugih tršnih bolesti; za nabavu poljodjelskih strojeva; za nabavu krmaka i ovnava za naskok; za pokuse sa tučobrani; za promicanje proizvoda masline; za širenje murva i nagrade svilogojećem; za ustrojenje sušivnice mjeđuhurića; za podpare mličarskim zadrgum; podpare za polazak sirarskog tečaja; za troškove ureda gospod. vjeća; za promicanje prodaju vina; za poboljšanje pašnjaka; nagrade za ustrojenje voćnjaka; nagrade za uzorne gnojnike; za nabavu skupnih predmeta; za zimske tečaje o pastirstvu; i za zemaljsku izložbu poljodjelskih proizvoda u obč. Od pokrajine traži se 40.400 kruna; za: dnevne članovom vjeća i stalnoga odbora; za putne troškove službenog osoblja; za dnevne i putne troškove drugim; za troškove ureda; za podleđenje američkog tršja; za uzorne nasade amer. tršja; za tečaje o cjepljenju tršja; za klasistroice voćka i maslinu; za promicanje prodaje domaćeg vina; za popravak pašnjaka; za uzorne polja; za tučobrane; za nabavu skupnih predmeta; za zemaljsku izložbu poljodjelskih proizvoda i za nepredviđene troškove.

Posto bijaše tim izcrpljen dnevni red, zaključi predsjednik skupštini.

Sjećajte se
„Družbe sv. Cirila i Metoda“
za Istru

Pogled po Primorju.

Puljski kotar:

U crkvi. Od više vremena bojuje težko svećenik Anton Zuban, jedini rečimo, Hrvat, med puljskim svećenicima, i

koji je svake nedjelje jutro na 7 sati uz misu hrvatsku i hrvatsku propovijed.

Potušili smo se više puta na odnose u puljskoj crkvi u pogledu jezika, ali glas naš ostao je uvijek glas vaspunjeg u pustinji. Sada, kad nema Zubanija, zaspala je i propovijed hrvatska u svetom domu. I tako vidimo žalostnu činjenicu, da nas pak ne može naći zadovoljstva niti u kuci božoj.

U crkvi Majke Božje izčezla je i zadnja riječ hrvatska, dokim je prije u njoj bilo sve hrvatski u svetom domu, evo, neima niti jedne propovijed za naš narod, a nanka kršćanskoga niti s daleka, pa još se čude, da nestaje Pobožnost!

Mi Hrvati, gdje god nas ima, cemo zbilja morali podignuti spomenik biskupu Flappu radi tolike ljubavi. Štoto je imamo za nas.

P. S. U jučerašnjem Giornalettu citamo, neku zahvalju kanoniku župniku Za neti u za njegove propovijedi. Tu zahvalju podpisali su najviše naši ljudi te ju im se veoma čudimo, da se zahvaljuju za ono, što jim po pravu ide, čudimo se ju, tim više, jer propovjednik je govorio talijanski i onom smislu, kao što znaju svi njegovi zemljaci, sve u slavi njihove sladke majke pričko mora.

Čudan postupak u Hrvatskoj. Kako je naravno, sudovi u Istri, a po tom i stranke i odvjetnici, osobito ovdje u Puli, gdje imade i liepih bojih ljudi iz Banovine, moraju se više puta obratiti na sudove odnosno na odvjetnike u Hrvatskoj, bilo da pitaju kakve podatke, bilo da traže rešenje koje molbe idu. U takvim slučajevima oblasti u Hrvatskoj, izuzim zagrebačke, uređuju većinu sporu ili nikako. Sud u Puli n. pr. odredi ročiste za razpravu tužbe proti čovjeku u Banovini te posje izvoropis radi uručenja tamošnjemu судu barem 14 dana prije ročista. Na dan ovoga, u Puli, se nezna, je li uručenje uslijedilo ili nije, nego treba odgoditi razpravu i čekati dokaz o uručenju tužbe, koji pak dodje i mjesec dana kasnije.

Zalibote, odvjetnici i bilježnici, slijeđe primjer oblasti: prije nego li će dobiti od njih odgovor, razjašnjenje, podatke, treba da čekas najvećputa prekomjerno dugo i da pišeš dva, tri i više pisama radi iste stvari.

Ta, za miloga Boga, na dohvatu smo si jedan drugom, pa taj postupak nedolikuje među jedinom i drugom hrvatskom zemljom.

A najzalostnije, da ne rečemo najbezobraznije, jest to, da sudbena oblast u Hrvatskoj piše hrvatskim strankam u Istri... nje mački, kako je to nedavno učinio kr. kotarski sud u Gjurgevcu (pišut se sam: konjig). Bezugskega (St. Georgen) prama hrvatskom odvjetniku u stvari, gdje je sve bilo pisano hrvatski. Staram!

Puljski socijalisti i hrvatski jezik. U nedjelju večer oburavajuće ovojenoj socijaliste svoju ljetnu zabavu uz sudjelovanje pazinske glazbe, tako se ne varamo one iste, koja sudjeluje u Pazinu kod talijanski demonstracija. Kako je ta glazba svirala, to nespada na nas. Koncertni vrt bio je crven kao pšeničko polje, mjeseca lipnja. Nad ulazom vidjelo se transparent sa trojezičnom dobrodošlicom. Dotim su glasile njemačke i talijanske dobrodošlice, posebno pravilno, hrvatska je bila učinjena u smislu službenog hrvatskog — onako po prilici, kako se piše na kotarskom: glazbarstvu u Puli — naime, Dobri došli! Oni naši ljudi, koji su tu zabavu posjetili, su morali biti u istinu dobrili, a njihovi gosi, jošte bolji. Nije li tako, dragi tovaristi? „Ako“ ste se pobrinuli, da bude talijanski i njemački napis pravilan, zašto niste isto učinili i za hrvatski? Ali je moguća taj jezik i onaj vasili drugova, koji se u njime služe, manje vredan od tih drugih?

Krizmanje zidara i klesara u Puli svršeno je te su počeli sv. opet jučer svoj posao.

Popis obrtničkih poduzeća u puljskom kotaru obavljati će se ovih dana. U komisiju za popis imenovan je, kako čujemo, i neki poštarski činovnik u Puli, koji je u tu svrhu dobio 6 nedjeljnih doput od svoje predstavljene oblasti. Kako dolazi jedan c. kr. poštarski i činovnik do toga, da se ga je imenovalo u komisu, koja spada pod političku oblast, naime c. kr. kapetanat? Na to pitanje bi nam najbolje znali odgovoriti gospoda upravitelj c. kr. pošte i kotarskoga po-glavarstva u Puli.

Ospice. U našem gradu haraju već dulje vremena među djecom ospice. Bolest nije srećom pogibeljna za onoga, koji se znade čuvati. Ali kod tolikih bolestnika biti će dvoječi i žrtava, radi česa preporučamo roditeljem, da paze strogo na to, da im se bolestna djeca neprehlade i da neustanu iz postelje prije vremena.

Naknadno dozajemo, da imade i u drugih krajevih Istre te dečije bolesti, od koje su i nekoj odraslijoj oboljeli. Tako primjerice imade te bolesti u jednom dielu občine Kastav i u drugih občina Liburnije.

Iz Medulinu pišu: Ove godine imali smo pod kastelom eskadru ratne mornarice vođenju od kontradmirala Ripper-a. Cujemo, da će se opet ovih dana vratići k nama ili u Kuje, možda i u Budavu. Mi moramo biti u isti vrh zahvalni za povjedničtvu, što se je već jednoin spomenuto i naših mjestu od Crne do Premanurske punte, to jest na kraj, gdje bi se u slučaju rata moglo odigrati vrlo važna operacija u pogledu zauzeća Pule s kopnja.

Ti posjeti mornarice dopašaju i koristi puku, jer lahko utrišto imaju na prodaju; ali preporučamo svima, da ne preteravaju u cijenama, jer bi to moglo imati štetnih upliva.

Nadamo se pak dvojemu od zapovjedničta eskadre:

1. da će shodnim izvještajima uskoriti gradnje tvrdjava na Svetici, Vrčevanu i Drdenjaku;

2. da će izhoditi čim prije uredjenje luka, mola i cesta k moru u Medulinu.

Pazinski kotar:

Tinjan, mjeseca junija 1902.: Već čuda vrimena ni čut niš s Tinjanom, pak prosim slavno uređenje, da bi ovi dopisi milostivo javilo.

Prvi petak ovoga mjeseca pod večer je pršla karoca s Pazinom, a va karoce je bila jedan sudac i jedan skrivan. Sudac je valje zval pulicaju i mu je ordinal, da se mora počušljante obuću na mōnduru, da mora staviti baretu na glavu i sabiju za bek. Pak ga je poslal, da neka gre k sijor Zanetu i da dopele va kazarmu od jandarmi Lešiju. Kad su to doznali, naši bučini su drčali kako brez glavi i su se pitali: joj mane, mukalo, makome i su prebrate, kako i mački, ma justo kako i mački: njirn, njirn. Kad je pulicaj popelj Lesiju na jandarmeriju, je pršlo zloruči Luviji Orlich (talijančica puro puro sangue.) Ki bi ju bila vidjela, bi bila rekala, da je pojila jedan bučak ričinoga ulja ali salamara. Ma se je previjala, ma je skucala i da ni skotila sinjorinu od pošte Ladivinu i da joj ni stavljala melise pod nos i da je ni škroflja s vodom, bi bila ostala de trink.

Kad je sudac žemena (Lesiju), je rekala da ćeju počuvišat u kamaru k sijor Zanetu. Valje je, sal Zaneto. Orlich doma i s njim kapopšto, od kega čemo drugi put da povedat, a malo kašnje je, sa i sudac. Njazrje da bi naša Lesijeva kamara dizbratana, zači su prvo nego je, sudac prisla va kamaru, tekli pospraviti po kamari. Va kamari da nisu najbrže nič nasli, nego ja portafolje da su više tegu sekvestrali, pak su popeljali Lesiju nazad na jandarmeriju. Sad je pršla va būteng sijor Luvija i se

je tukla po glave i po čele i je vikala: Maledečko kolpo ke no ti ma vol vinjur, mladečko kolpo štroci me, mi me ver-gonjo, mi no pošo piju viver, mi me vado macar. A sinjorina Ada ju je tisila: Mama mija, mama mija. Inšoma robe de' altro mondo.

Sudac je zval čuda njih na žamencijon: najprije je bil Vice Krstić Štrigo, pak Nine Lucetin, ki se je tresa kako i granje na ladonjah, kad bura puše. Pak je bil oni Jakov Pomazani, poštarska i čuda drugih. A zatvete to? Lešijo da je posla nešto z recepišom štalonom od mački na Matulje, pak da je te bilo sekvstrano, a va ten liste da je bil — potari ga sveti križ — sam vrag, i zato su morali počuvišat, ake bi još kakvega vraga našli. pul Zaneta, pak da bi to zakovali i va katalufi popeljali.

Sada se našim mačkom grda peče. Drugi put su malo povredili, ake ne budu ki zna bolje, zači mi gre teško, ča je bilo s Pičanom i kako su teli Mačkiči oženili, pak su najbrže vraga ozlenili. Vero že robe se ščopar de riđer, ma će neki ter neki i plakat po sakrabojsku. Sram ih budi, ča ne bi bolje storili, da bi svako jutro pozabohali žlicu soli, da ne zastrambuju?

Britra.

Porečki kotar:

Iz Zuneske namjavljuju, da je preminuo dne 16. t. mj. Marko Salvator Labinjanin, jedini sin tamošnjeg našega rodoljuba Petra Labinjana, zastupnika banke „Slavije“. Pokojniku bila lakha zemljica, a roditeljem izrazujemo naše najiskrenije sačeće.

Iz Kaštelira. (Naši Talijani pred sudom.) Dne 13. i 14. ovog mjeseca vršila se je kod velog Suda u Rovinju razprava proti devet nesrećnika iz Kaštelira, tobožnjih Talijana. Imena su jimi ovo: 1. Ružić Ivan Antonov Kožar, 2. Petar Valentij Ivanov, 3. Ivan Kocijančić pok. Ivana, nazvan Šilopalac, 4. njegov sin Ivan, 5. drugi sin Frane, 6. treći sin Grgur, Anton Kocijančić Šilopalac, 7. Bećković Ivan Mihin, 8. Legović Josip Skropelkin, 9. Dubac Ivan Matijev. Tuženi su bili sv skupa, da su kamenovali na 19. janaru večer Mihu Valentića, koj je od toga umro na 13. februara. Povrh toga tužen je bio Anton Kocijančić Šilopalčev, da je iste večeri kamenom udario Antona Kovača Školara, a blio ga i kosičirem, ali je sin obranio oca; a da je opet iste večeri lahko ozledio u nogu kamenom Antonu Legoviću Antonovu. Suvise su još tuženi Petar Valentij i Ivan Dubac, da su se iste večeri pogibeljno grozili Stefana Ružića, a Ivan Ružić, da je tom prigodom kamenom udario istoga Stefana Ružića. Ivan Bećković bio je još tužen, da je iste večeri bacio na tle Marka Ružića, Petar Valentij, da je bez dozvole nosio revolver. Svi devet suviše luženo je, što su u obće hitali kamenje u noći proti kupu drugih ljudi i što su vikali, da je hrvatsko „živio“ propalo i da „Viva“, da nisu čemo ubit Hrvate.

Kako vidite, prilično toga. Obtuženici se broje među Talijane, nekoji su bili par dana zatvoreni, prilično kasno posječeni, ali opet pušteni. Neki su bili zvani za „svjedoke“, pak su najprije pri malom sudu u Motovunu Hrvati bili kažneni, što su se branili pak pri tom budi koliko koga ogreli, a kapitanat porečki kaznio je opet neke mladiće od hrvatske strane, što su pjevali.

Ali kad je nebog Mihu Valentić popisao od dobivenih rana, stvar se ipak nije mogla zamuditi, pak premda je pravo izstraživanje započelo kasno, ipak zvani su na Rovinjski tribunal za gorje rečene zločine Ive Kocijančić Šilopalac i njegovog družba. On je ponajprije namjesnik delegatov i u toliko drugih službi. Predsjednik razprave bio je jedan savjetnik, koji ne zna hrvatski, pak je opet morao rabiti kumata za one svjedoke, koji se na sudu neće da uče hrvatski, jer jih zakon na to

ne sili. Tužene je branio dr. Bartoli, a za udovicu pominiolog Mihe Valentića i njegovu dječecu bio je dr. Laginja.

Razprava je trajala na Antoniju od 9 jutra do podne, a od tri po podne do u večer, pak opet cieli drugi dan, jer deč se izpila 9 obtuženih i 20 svjedoka i sve razpravi po zakonu, hotće se vremena. Tuženici su svi tajli, osobito staro Šilopalac prikazivalo se je kao nevinjanjanje. Ali svjedoci su baš zatorno svjedočili, što je koji čuo i vido. Samo dva se čine nešto previše zastrašeni; osobito neki Ivo Kazala, reč bi da znade i više, nego li je rekao.

Dr. Bartoli postavio je celiu vrstu predloga za nove svjedoke, kako bi tobože dokazao, da su drugi ljudi, najbrže Hrvati, Hrvata Valentića kamenovali, a ne Talijani. Nu sud mu je odvratio baš sve predloge. Državni odvjetnik zastupao je obtužbu oštrost i temeljito, dokazujući s kojima svjedoci je što dokazano proti pojedinim obtuženikom.

Oduš je izrečena nedjelju u 1 uru po podne. Spoznati su krivični zločini proti Mihi Valentiću sv. samo ne Kocijančić Šilopalac, olac, ni Ivan Dubac. Osudjeni su na težku tamnicu koji više, koji manje na vrieme od 6 mjeseci do jednu godinu i 3 mjeseca.

Svi osudjenici, kako jedan imaju plaćati udovici pokojnoga Mihe Valentića 15 kruna na mjesec dok bude živa, a djeci svakomu po krunu 10 na mjesec, tako i onomu što je majci pod srecem, kada na svjeti dodje, pak 40 kruna dangube, a 140 kruna trošku udovicinom odvjetniku.

Dr. Laginja govorio je hrvatski i mnogi je suza pala prisutnima Kaštelircem, kad je u kratko ali jezgrovalo priopćeno, što se to zgodilo od neko doba sa onimi našim ljudi u Istri, koji još nisu pogazili materin govor, ni mlike, kojim jih je dojila.

Koparski kotar:

Brgudac, p. Lanisce, dne 13. junija 1902. — Već odavnina nije bilo glasa u cijenjenoj „Našoj Slogi“ iz ovoga zabitnoga sela Ćićarje, pa ako sam danas nekoliko predug, izvolite prihvatiti ovaj moj dopis kada Vam bude prostor lista dopuštan.

Tko u vašoj blizini ne poznaje Brgučana? Il s uglednjem na ramenu ili s jarjcem u narucuju ili su posudom mleka u ruci hoda on po Puli i tom zaslubom prehranjuje sebi i svoju obitelj. Kod kćete stalno on nemu toliko zemljista, koje bi mu dalo hrane kroz cijelu godinu. Zbog neprestanog doticaja sa tudjim svjetom, uvidio je on da mu treba izobrazbom, da mu se hoće škole. Na poticaj hrvatskog veljednog kot. sk. nadzornika g. Kožuhu i držeć se one: pomozi si sam, pomoći će ti i Bog, sagradili si jesu Brgučani godine 1894. sk. sobu uz jedinu pripomoć od 800 K sa strane prezašlaće Družbe sv. Cirila i Metoda u Opatiji. Od napomenute dobe, pa sve do prošle godine čekao je ovaj tužan narod na učitelja, i kad mu se nisu htjeli smislavati u Trstu i Poreču, smisljavaju mu se Družba te poslala amo svoga učitelja u osobu g. Josipa Svjetličića.

Pobjavoj se oni, da će učitelj malo bivati među njima radi pomanjkanja stana, sve su misli u jednu smisili i pogodba da gradnju stana bila je u kratkom sa zidarima gotova. Radi neprestanje kise je prošlo jeseni, zategla se radnja neobično dugu i danas eto Brgučani mogu se ponositi, da je njihovo selo od 80 kuća brojeva sagradilo si svojim žuževi i učit. stan, koji približno odgovara propisima novog sk. zakona.

U te tužne ali marljive i radine Krasane, moglo bi se ugledati mnogokojje selo u Istri i mjesto da Družba troši 6—10.000 K na gradnju jedne škole, ona bi mogla namjesiliti tom inači mrtvom glavnicom i po više učitelja na potrebitijih mjesnih škop. naše, male Iste.

Nakon dovršene radnje Lovrek je obično zadovoljan i se veseli, a tako bilo i kod nas dne 8. t. mj. Akoprem je bilo

kišovito vreme, ipak je k nama došlo puno naroda iz bliza i daleka. Vidio si tu Čića iz raznih sel sa svojimi vrednim županom, bilo je tu Lopoglavaca, Buzetana i Poljanaca, a nije uzmanjkao ni tamburaški zbor iz Buzeta, koji je sa krasnim izvadjanjem pojedinih komada presevelio prisutnike. Na novosagradjenom stanu viđala se trobojnica, a šk. dvorana bila je urešena evijecem i narodnim zastavama.

Oko 10 sati čitao je sv. misu veleč. g. Josip Vrbka. Na koru pjevala su djeca i sakupljeni učitelji uz pratinju harmonija i gusalas. Krasota bila je slušati dječiju glazbu, koja su sa svom točnošću izvadjavala uz bane i tenore svoju melodiju, mnogi nisu niti vjerovao, da bi se moglo grlo jednog kraškog djeteta onako lijepo uvježbati. Iza sv. mise blagoslovio je veleč. g. Vrbka učit. stan, a zatim propovjedao u šk. dvorani o svrhi katoličke škole. Sa „Tebe Boga hvalimo“ svršila je svećanost, kakve Brigućac nije jošte video.

Po podne u 3 sata počelo se mlađe i staro sakupljati u šk. dvoranu. Tamburaški zbor najavljuvao je otvorene podružnice. Naš g. učitelj, kao Družbinu povjerenik, otvorio je skupštinu sa odlujim nagovorom na prisutan puk i predje zatim na izbor odbora, u kojih bijahu izabrani najvrijedniji muzevi ovog sela. Poštano su bili odabranici i odaslanici za glavnu skupštinu u Opatiji, oglasi se za rieč g. Zorko Klun, koji ne uzmanjka kod njedne narodne slave na ovom Krasu. Govorio je krasno o potrebi i koristi škole, te si mnogom Brigućanu mogao opaziti oroseno lice. Pohvaliv napokon g. Fran Flego, obč. savjetnik iz Buzeta Brigućane na složnom i požrtvovnom radu, zahvali se g. predsjednik na povjerenju i zaključi sjednicu. Poradi oboljele djece na ospicima, morala je izostati veselica, koja će se pak obdržavati u korist podružnice dne 6. jula t. g. Živahnje se pak igrala tombula, a još Živahnje se zatim plesalo. Tu si video kako se gospodin vrti sa seljankom i seljak sa gospicom.

Nadošla je doba za odlazak gostova. Sve se pokupi i izprati sa svraćem na čelu i sa trimi barjadi preko 20 gospode i mnogo drugih vrednih naših ljudi do „Gorice“, gdje se medjusobno izrukovava i pozdrave.

Kod ustanovljenja podružnice bili su prisutni i nekoji „mački“ iz Lanisća, koji su slušajući razne govornike sad problemlili, sad pocrvenili, sad pošarili a napokon od srama izgubili se potajno iz dvorane i iz sela.

Vama Lanisćani bez razlike postavljaju selo Brigućac za uzor u svakom pogledu, pa i već unapred znudem, da vi tomu selu zavidjate. Gdje vam je ponajprije toli potrebitali mi i sloga međusobna? Gdje imate takvu školu i takvog učitelja, pa ako hoćete i takvu crkvu? Sve okolo vas se narod budi i podižu se podružnice, a srce Čićarije sve većma propada. Okanite se onih par smutnjivaca, podignite se i vi na noge, poskusite provadjati družveni život i vidjeti ćete da vam dvije, tri moralne propalice neće nauđiti.

Vama Brigućani kličem pak ovime: Uzrajte i nadalje u bratskoj slogi i na rodnom ponosu te budite na čast i diku našim Krašanom! Živili!

Politički pregled.

U Puli, dne 16. junija 1902.

Austro-Ugarska. Kako doznojemo iz privatne vesti, istarski sabor se sastaje dne 24. t. m. u Kopru. Po talijanskim novinam sudeć, zemaljskim kapetanom da je opet imenovan dr. Campitelli! — Zasjedanje carevinskog vijeća imalo bi se zaključiti ovih dana. — Češki klub na carevinskom vijeću je izdvojio svoju izjavu, kojom opravdane svoju prizvolu na razpravu zakonsku osnovu i oporezovanju voznih karta. Službeni list bečke vlade priobćuje dne 14. o. m. zakon od dne 8. o. m. 1902. tičući se građnje nove kralja. Kralj Menelik sjedja na priestolju,

željeznice iz Sarajeva do medje Sandžakata u limskoj dolini kod Unca sa posebnim ogrankom do srpske granice kod mjesta Vardište, te zakon o gradnji željeznica Bugojno-Aržanu i Doboj-Sabac.

Bosna. Bugarskom knezu na čast daje car Nikola prirediti vojničke vježbe u carskom Selu, kojim je prisustvao car sa brigatom pratnjom i knez sa bugarskim odaslanstvom. Poslije vježba posao je knez na ručak velikom knezu Vladimirovi.

Južna Afrika. Skoro svi burski zapovjednici položiše se svojim četama oružjem, govoriti se da je već do sada položio do 15.000 Bura oružje. Koli vojskovođa toli burski vojnici obeća vjernost englezkomu kralju Edvardu VIII. Mnogi burski vojnici povratiti se k svojim kućam ili englezke tabore, gdje se nalaze njihove družine.

Razne vesti.

Zasjedanje zemaljskih sabora. Bečke novine javljaju, da će biti sazvani još tečajem ovoga mjeseca, t. j. po određenju državnoga sabora, svi zemaljski sabori — izuzam Tirolskoga. Ovaj poslijeđni da neće biti za sada sazvan, jer još traju pregovori između vlade i talijanskih zastupnika radi samostalne uprave južnoga Tirola. Vlada se plasi naime obstrukcije talijanskih zastupnika te će počekati dok se nagodi s talijanskimi zastupnicima. Glasilo istarskoga zemaljskoga odbora, porečka „L'Istria“ piše u predzadnjem broju, da će se sastati istarski sabor svakako do 20. o. m. „Mi dvojimo i danas o tom, jer još nobijače imenovan ni saborski predsjednik ni podpredsjednik, niti je do sada ista javljeno o tom sazovu našim zastupnikom. (Vidi Politički pregled).“

Izplaćivanje svećeničkih dohodata. Češki zastupnik iz Moravske na carevinskem vijeću g. dr. Stojan uložio je na finansijsko ministarstvo molbu, da bi se sastavnik, koji stanuju udaljeno od posreznih ureda, poslušalo plaću putem poštanskih nakaznica i to unaprije. Ministarstvo je diejomice zadovoljilo molbu, davši način podređenim oblastim, da se kongrua, nagrada za vjeronauk, kano i interesi zakladnih kapitala, šalju na zahrljev dobitnika udaljenoga od poreznog ureda putem poštanskih nakaznica kako se to jurve čini kod učitelja. Sve odnosne potankosti ustanoviti će zemaljske financijske oblasti.

Drugom dielu Stojanove molbe, da bi se naime unaprije slalo plaće itd., nije se moglo zadovoljiti, jer bi se pri tom nislo u mnoge potekočke.

Neseljeli se u Ameriku. U zagrebačkom „Obzoru“ čitamo pod naslovom: „Ljudi se vraćaju iz Amerike“ slijedeću opomenu onim, koji se kane seliti u Ameriku: U poslijeđe vremje nastali su u Americi upravo nesnosni odnosiži za radnike, pa za to mnogi, koji mogu, vraćaju se rado natrag u domovinu. Zadnjih se je dana okolo stotinu izseljenika vratio u Hrvatsku, pa nastaje pitanje, kako će mnogi od ovih sada kod kuće živjeti, pošto imaju uz staru nevolju na vratu i dobar dio duga, što su si ga nepromišljenim putovanjem naprili. Po svoj će prilici do skora prestati svako oduševljenje za Ameriku, jer ne samo, što se kod nas gleda toga poduzimljju stroge mjere, već su i tamošnje oblasti (Vašington, sjeverna Amerika) zaključile nedozvoliti nepismenim doseljenikom, da se izkrcaju na američkom tlu, kao ni onim, koji nisu obiskriveni za prve potrebe dovoljnim novčanimi sredstvima.

Italo krstić židove — u Abesiniji! Jedan njemački list pripovjeda slijedeći dogodjaj: U kraljevinu glasovitog Menelika — u Abesiniju — dodje neki švedski misionar. Na granici zadrži ga guverner, te ga zapita: „Odakle si ti?“ „Iz Skandinavije“, glasio je odgovor. „Gđe je to?“ razbijao si glavu guverner i pošalje misionara u kraljevski dvor. Tamo su ga držali dva dana затvorena, a onda ga povelj pred kralja. Kralj Menelik sjedja na priestolju,

a oko njega stajaće tjelesna straža s golimi mačevi. Kralj se smrknju. „Tuđinče, iz koje si zemlje?“ „Iz Skandinavije!“, odvraća misionar. „Čemu si došao k nama?“ pitat će opet kralj. „Hoću, da abesinske židove obratim na vjeru Kristovu“, odgovori misionar. Naše židove hoćeš da obraćis? Hvali bogu, da hoćeš baš židove. Kad bi te napalo uznenirivati moje pravovjerne Abesince, bio bi ti sad već o glavu kraci. Ali kaži ti meni, koje si zemlje prošao, dok si došao k nama.“ Prošao sam Njemačku, Austriju, Egipat i Sudan“. „A u Njemačkoj, Austriji, Egiptu i Suduu?“

„A u Njemačkoj, Austriji, Egiptu i Suduu?“ Koncem g. 1901. iznalaže su osigurane glavne 48,680.000 kruna. Ukupno izplaćile je banka „Slavija“ članovima do konca g. 1901. osiguranih glavnica 70,232.870 K. te je sačuvala pričuvne zaklade u iznosu od 24,189.000 kruna. Banka „Slavija“ kao društvo uzajamno dijeli sav čisti dobitak članovima izplaćivanjem 10% dividende. Na ovoj dividendi bješa članovima do sada izplaćeno 930.165 K 84 h. — Iz navedenog proizlazi, da občinstvo vrlo dobro shvaća prednosti od god. 1869. uspješno poslujeći priznatog domaćeg društva te se sa pouzdanjem kod istog osigurava.

posebne povlastice za zeleninu (povrće), za raslinsko ulje i za druge proizvode, t. j. jednaku odštetu, ako ne možda i veću, nego li ju je do sada uživala kod iznosa vinskih proizvoda.

Banka „Slavija“. Od 1. janara do 30. aprila 1902. predložene su bile u životnom odjelu banke „Slavije“ 2263 ponude sa osiguranom glavnicom 6,032.000 kruna, od kojih rješeno bijaše 1733 ponude sa osiguranom glavnicom od kruna 4,924.000. — Za isto vrieme od četiri mjeseca izplaćeno je posle smrti članova glavnica u iznosu od 266.300 kruna. Koncem g. 1901. iznalaže su osigurane glavne 48,680.000 kruna. Ukupno izplaćile je banka „Slavija“ članovima do konca g. 1901. osiguranih glavnica 70,232.870 K. te je sačuvala pričuvne zaklade u iznosu od 24,189.000 kruna. Banka „Slavija“ kao društvo uzajamno dijeli sav čisti dobitak članovima izplaćivanjem 10% dividende. Na ovoj dividendi bješa članovima do sada izplaćeno 930.165 K 84 h. — Iz navedenog proizlazi, da občinstvo vrlo dobro shvaća prednosti od god. 1869. uspješno poslujeći priznatog domaćeg društva te se sa pouzdanjem kod istog osigurava.

Franina i Jurina.

Fr. Biš ti Jurino možda znal ča će ovo rec: „dve ongije di ojo di licino per fainkulo di dve ani?“

Jur. Aj vero, neznam ja toliko talijanski.

Fr. Tako hodi u Kaldir, češ se bolje spratikat poli oneh talijanskeh bab.

Gospodarske vesti.

Prihod od globalnih dozvola. Zemaljski odbor u Poreču doznačio je kolarskim gospodarskim zadrugom svatu od 5120-40 kruna, unišlih u zemaljsku blagajnu tečajem godine 1901. od globala i loških dozvola.

Nagrada za konje. Budućeg mjeseca septembra podijeliti će se obične nagrade, sastojeće u novcu, srebrnih medalja, i diploma, posjednikom najljepših konja i to: 1. za kobile sa ždribovetom pod sisom ili koje je odsisalo; 2. za mlade ždribovice bredje; 3. za ždribovice. Te nagrade dijeliće se dne 22. septembra u Gradisku, dne 23. u Tolminu, dne 25. u Pazinu i dne 27. u Krku za kvarnerske otoke.

O vinskoj klauzuli. Bečkom listu „Information“ piše iz Rima o vinskoj klauzuli koliko slijedi: Posto je već svakom jasno, da će Italija morati, sklapajući novi trgovački ugovor sa Austrijom, odrediti se vinskoj klauzuli, osigurala si je talijanska vlada kod vlade austro-ugarske

Listnica uredništva i uprave.

D. R. i D. Sadašnje uredništvo nije nista primilo.

Tvornica pokućstva

dvorškog dobavljača

IGNAGIJ KRON

Trst - Beč.

Tvornica u Beču u vlastitim zgradama.

Kuća utemeljena god. 1849.

Na zahtjev šalje badava: ilustrovane popise, originalne mace, osnova, pregled sobnik raničarija.

Najveća solidnost, elegantnost i jeftina ciena.

Prvo slovensko skladište pokućstva

Antona Černigoj

Trst

Via di Piazza vecchia 1, u kući Mareni, podružnica stolarske zadruge u Gorici.

Skladišta u Solkanu-Trstu.

Tvornica sa strojevnim obratom.

Svaka je konkurenca nemoguća jer je pokućstvo iz Prve ruke.

*****

Rodoljubi! Kupujte samo Cirilo-Metodijske žigice!

 Tafta za turite od L. LUSER-A. Najbolji i priznati liek za kurje oči žuljevitost itd. Glavno skladiste: Ljekarna E. Schwenk, Beč-Meidling po zav. Ruka se pita: Tafta za turite Dobiva se u svim Ljekarnama.	 Tafta za turite od L. LUSER-A. Najbolji i priznati liek za kurje oči žuljevitost itd. Glavno skladiste: Ljekarna E. Schwenk, Beč-Meidling po zav. Ruka se pita: Tafta za turite Dobiva se u svim Ljekarnama.
--	--